

Utbildningsinspektion i Värgårdsskolan

Grundskola årskurserna 7–9

Obligatorisk särskola årskurserna 7–10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Kinda kommun och besökt Värgårdsskolan den 12–14 februari 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Värgårdsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Värgårdsskolan intervjuades ett urval av elever, föräldrar och personal samt rektor. Inspektörerna besökte även ett antal lektioner i årskurserna 7–9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Värgårdsskolan	Antal elever
Grundskola	424
Obligatorisk särskola	19

Källa: Skolans egna uppgifter

Utbildningen vid Värgårdsskolan omfattar grundskola årskurserna 7–9 och är Kinda kommuns enda skola med utbildning för årskurserna 7–9. Inom skolans verksamhet finns också kommunens obligatoriska särskola för årskurserna 7–10 samt en särskild undervisningsgrupp.

Personalen är organiserad i tre vertikala arbetslag som bland annat hanterar elevvård och temaarbeten. Arbetslagen leds av lagledare som tillsammans med rektorn, biträdande rektorn och skolassistent bildar skolans ledningsgrupp. Elevvårdspersonalen är organiserad i ett särskilt elevvårdslag.

Rapporten gäller utbildningen i såväl grundskolan som obligatoriska särskolan om inte annat särskilt anges.

Helhetsbedömning

Värgårdsskolan är en till större delen väl fungerande skola med engagerad personal som ger goda möjligheter till lärande. Skolan arbetar kontinuerligt med värdegrundsfrågor på olika sätt och eleverna på skolan känner sig i huvudsak trygga. Att skolan utgörs av såväl grundskola som grundsärskola och tränings-särskola med möjligheter att mötas i vardagen uppfattar inspektörerna som mycket positivt och berikande för alla på skolan. Inspektörerna vill särskilt lyfta verksamheten i tränings-skolan. Inspektörerna fick i samband med inspektionsbesöket ta del av väl planerad och genomförd undervisning som stimulerar elevernas utveckling och lärande.

Skolan uppvisar betygsresultat i paritet med riket, dock med en avvikelse för år 2006 som ligger under riksgenomsnittet. En jämförelse mellan resultaten på de nationella proven i matematik och betygsandelar i ämnet visar att det för åren 2006 och 2007 var 25 respektive 27 procent av eleverna som inte uppnådde målen i de nationella proven i matematik. Under motsvarande period var det 8,1 respektive 6,1 procent som inte nådde målen i ämnet matematik. Dessa skillnader är uppmärksammade av såväl rektorn som lärarna och förhållandet har diskuterats företrädesvis i ämneslagen. Lärarna har även diskuterat kunskapsbedömning i de kommun-gemensamma ämnesnätverken som resulterat i lokala tolkningar av de nationella målen för alla årskurser.

Den uppföljning av elevernas kunskaper som finns på skolnivå begränsas till betygsresultat. Uppföljningar och utvärderingar som leder till förbättringar av undervisningens kvalitet saknas dock. Rektorn har i ett antal dokument redogjort för skolans utvecklingsområden och även analyserat skolans betygsresultat samt resultat i de nationella ämnesproven. Trots rektorns goda arbete uppfattar inspektörerna att skolans utvecklingsarbete inte fått tillräckligt genomslag så att det omfattar all pedagogisk personal på skolan. Övergripande diskussioner, reflektioner av skolans gemensamma ställningstaganden, vilka effekter detta får på undervisningen samt de insatta åtgärdernas resultat bör utvecklas på skolan.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Grundskolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner i enlighet med förordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte språkval i enlighet med författningarna (2 kap. 18 § grundskoleförordningen).
- Rektorn ingår inte som ledamot i elevvårdskonferensen (3 kap. § 4 grundskoleförordningen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever).
- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas samlade kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 9 (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte författningarnas krav (1 § och 3–4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Kvaliteten på skolans skriftliga omdömen bör förbättras.
- Elevernas möjligheter till inflytande över det egna lärandet i grundskolan bör förbättras.
- Grundskolan bör arbeta fram rutiner för att identifiera behovet av särskilt stöd i skolans samtliga ämnen, samt sätta in stöd där behov föreligger. Även skolans utvärdering av det stöd som ges bör förbättras.
- Lärarnas utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver bör förbättras.
- Skolans kvalitetsarbete bör förbättras så att de insatta åtgärderna samt resultaten av de insatta åtgärderna på ett mer övergripande sätt följs upp, utvärderas och analyseras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

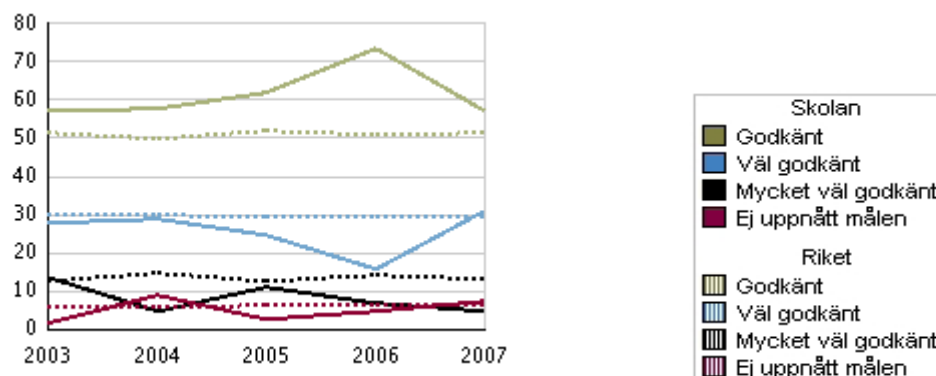
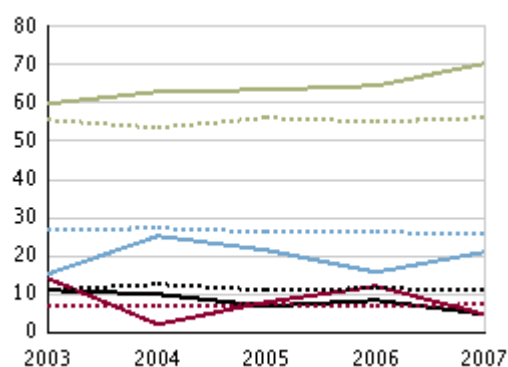
- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål

Tabell 1: Resultatmått för elever i årskurs 9, Värgårdsskolan

	Värgårdsskolan			Kommungruppen			Riket		
	2005	2006	2007	2007	2005	2006	2005	2006	2007
Andel (%) som nått målen i alla ämnen	73,8	65,0	76,5	74,1	75,5	79,0	75,5	76,0	76,1
Andel (%) behöriga till nationellt program	89,9	89,7	91,9	89,4	88,6	90,8	89,2	89,5	89,1
Genomsnittligt meritvärde	206,4	190,5	204,5	199,0	200,0	204,6	206,3	206,8	207,3

Tabell 2: Andel elever som bedöms uppnå de nationella målen utifrån de nationella proven för årskurs 9 (procent)

	2005	2006	2007
Engelska	86	94	92
Matematik	90,5	75	73
Svenska	95	96	94

Tabell 3a: Matematik, betygsandelar (%), flickor**Tabell 3b:** Matematik, betygsandelar (%), pojkar

Kommentar: Som framgår av tabell 1 ligger skolans resultat i paritet med riket när det gäller andel elever behöriga till nationellt program. Utifrån de två variablerna andel som nått målen i alla ämnen och genomsnittligt meritvärde ligger resultaten även här i nivå med riket, dock med en avvikelse för år 2006 som ligger under riksgenomsnittet. När det gäller andel elever som klarat de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska varierar resultaten över tid företrädesvis inom engelska och matematik (se tabell 2). I ämnet engelska har resultaten sedan år 2005 förbättrats, medan resultaten i ämnet matematik markant försämrats under 2006 och 2007. En jämförelse mellan resultaten på de nationella proven i matematik och betygsandelar i ämnet visar att det under denna period var 25 respektive 27 procent av eleverna som inte uppnådde målen i de nationella proven i matematik. Tabellerna 3a och 3b visar att det under motsvarande period var 8,1 respektive 6,1 procent som ej nådde målen i ämnet matematik. Samtidigt som det har skett en försämring i skolans resultat för de nationella ämnesproven i matematik har skolans betygsandelar i ämnet förbättrats.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framtidsytande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete under området uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat är av god kvalitet. Lärare sammanställer resultat från de egna undervisningsgrupperna och skolans betygsresultat och resultat på nationella proven är kända och diskuteras i ämneslag och till viss del i arbetslag. Grundskolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör dock förbättras.

Individuell utvecklingsplan

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framtidsytande individuell utvecklingsplan skriftligen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den individuella utvecklingsplanen är ett verktyg med syfte att ge eleven ökad kunskap om och inflytande över det egna lärandet och den egna utvecklingen. Det är viktigt att utvecklingsplanen konkret beskriver vilka insatser som ska göras av skolan samt att planen utgår från elevens förmågor, intressen och starka sidor. Den individuella utvecklingsplanen bör innehålla både kortsiktiga och långsiktiga mål och kan utgå från några övergripande målområden i läroplanen, inom såväl kunskapsutveckling som social utveckling. Under varje målområde i utvecklingsplanen ska beskrivas vad eleven behöver utveckla och förbättra och vilka insatser skolan ska göra för att stimulera och stödja elevens utveckling.

Av de individuella utvecklingsplaner inspektörerna tagit del av framgår att planernas kvalitet varierar inom grundskolan. Det finns exempel på bristfälliga utvecklingsplaner där de uppsatta målen för eleven till stor del formulerats som en åtgärd/metod. Mål för eleven kan vara exempelvis ”att räcka upp handen”, ”skärpa mig i klassrummet” och ”jobba mer hemma”. På grund av hur målen formulerats och då dessa i sådan lite utsträckning tar sin utgångspunkt i de nationella målen får detta konsekvenser för det totala innehållet i utvecklingsplanen. Vidare tar planerna sin utgångspunkt i elevernas förmågor, intressen eller starka sidor i ringa omfattning. Un-

der rubriken Nuläge i förhållande till målen anges att ”betygen är i riskzonen” eller ”jag leker mycket i klassrummet”. Slutligen beskriver planerna det eleven ska utveckla där föreslagna insatser skolan ska göra för att stimulera och stödja elevens utveckling i stor utsträckning saknas. Inspektörerna bedömer att grundskolan inte upprättar individuella utvecklingsplaner i enlighet med förordningens krav vilket måste åtgärdas.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området är av god kvalitet med följande undantag.

Användande av nationella ämnesprov samt utgångspunkt vid bedömning och betygssättning

Nationella ämnesprov i svenska, engelska och matematik ska användas i slutet av årskurs 9 för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning. Läraren ska även vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanen och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Som beskrivits tidigare under 1.1 Kunskapsresultat finns det en förhållandevis stor avvikelse mellan resultaten på de nationella ämnesproven i matematik och betygresultaten för åren 2006 och 2007. Dessa skillnader är uppmärksammade av såväl rektorn som lärarna och förhållandet har diskuterats företrädesvis i ämneslagen. I samband med intervjuer med rektorn och lärare anges så kallade yttre faktorer så som variation i antal elever i klasserna, variation gällande resurser, som förklaringar till skolans resultat för 2006. Rektorn har analyserat resultaten för de nationella äm-

nesproven för 2007 och betygsresultaten för läsåret 05/06 för att ytterligare komma till rätta med problemet. Enligt rektorns analys är exempel på sådana orsaker provsituationen och till viss del den så kallade stugtiden (se avsnitt 1.4 Genomförande av utbildningen). Rektorn anger också planerade samt vidtagna åtgärder som ytterligare förberedelser inför nationella proven, planerade läromedelsbyten i ämnet matematik samt kontakt och diskussion med lärare i de lägre stadierna. Skolans personal har sedan ett par år deltagit i ett kommungemensamt ämnesnätverk. Detta har resulterat i att lokala tolkningar av de nationella målen nu finns gemensamt för hela kommunen i samtliga årskurser. Detta arbete menar rektorn har inneburit att lärarna är uppdaterade i såväl de nationella som de lokala målen. Elever på skolan har dock i samband med intervjuer uttryckt en upplevelse av variation hos lärarna kring hur och vad lärarna grundar sina bedömningar av elevernas kunskaper på. Inspektörerna ser positivt på att problemet uppmärksammas och på de åtgärder skolan vidtagit. För att ytterligare säkerställa bedömningen av elevernas kunskaper och kunskapsutveckling vill inspektörerna dock påtala vikten av att skolgemensamma bedömningsdiskussioner förs samt att skolan ytterligare analyserar skillnaderna mellan resultaten på de nationella ämnesproven och betygsandelarna så att det arbete och de samtal som nu sker inte isoleras till skolans olika ämneslag.

Skriftliga omdömen

Om en elev inte når upp till de mål i ämnet som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret ska betyg inte sättas i ämnet. I dessa fall ska ett skriftligt omdöme ges. Ett skriftligt omdöme ska innehålla en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i ämnet. Det är elevens kunskaper som ska stå i centrum och i omdömet kan också anges vilka stödåtgärder som har vidtagits.

Inspektörerna har tagit del av flera goda exempel på skriftliga omdömen, men också exempel av mindre god kvalitet. Det finns exempel på skriftliga omdömen som inte belyser elevens kunskapsutveckling, utan utgörs av en beskrivning av det eleven inte kan. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över och förbättra innehållet i dokumenten så att skolans samtliga skriftliga omdömen håller samma goda kvalitet.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans undervisning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,

- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området är av god kvalitet med undantag för inflytande och ansvarstagande för egna lärandet.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Läroplanen anger att varje elev ska kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig samt få ett reellt inflytande över utbildningens utformning samt att detta ansvar ökar med stigande ålder.

Intervjuer och observationer visar att elevernas möjligheter till inflytande varierar. Intervjuade elever uppger att de till viss del inom vissa ämnen kan påverka arbetsätt och arbetsformer men att det är läraren som planerar och bestämmer aktuella arbetsområden för eleverna. I vilken mån målen och betygskriterierna för arbetsområdet är tydliga för eleverna varierade mellan olika ämnen. Eleverna har möjlighet att under en timme i veckan vid den så kallade stugtiden välja att arbeta med svenska, matematik, naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen. Inspektörerna får uppfattningen genom såväl verksamhetsbesök som intervjuer att studieron samt elevernas möjlighet till inflytande över det egna lärandet under dessa lektioner varierar. Inspektörerna har tagit del av god undervisning i samband med stugtiden men också en undervisning där målet för eleven ej var tydligt. För att elever ska kunna vara delaktiga förutsätts att de känner till målen för utbildningen där den individuella utvecklingsplanen bland annat ska fungera som ett verktyg med syfte att ge eleven ökad kunskap om och inflytande över det egna lärandet. Då elevernas möjlighet till inflytande över det egna lärandet varierar på skolan samt då den möjlighet till inflytande som den individuella utvecklingsplanen ger inte fungerar på ett tillfredsställande sätt (se avsnitt 1.2 Individuell utvecklingsplan) bedömer inspektörerna att elevernas möjligheter till inflytande över det egna lärandet bör förbättras.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid upprättas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete inom området väsentligen är av god kvalitet och har även tagit del av åtgärdsprogram av god kvalitet. Följande förbättringsbehov och brist avseende det särskilda stödet föreligger dock.

Elever i behov av särskilt stöd

Enligt grundskoleförordningen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

I Värgårdsskolan finns en elevvårdsgrupp där rektorn, biträdande rektorn, skolsköterskan, kuratorn, studie- och yrkesvägledaren, speciallärare samt fritidsledare ingår. Vid behov av stöd till elever får elevvårdsgruppen en skriftlig begäran från något av skolans arbetslag och en av personerna i elevvårdsgruppen utses som ansvarig för ärendet. De ärenden som elevvårdsgruppen arbetar med rör i huvudsak elevvårdsfrågor av social karaktär då ansvaret för insatser avseende stöd och särskilt stöd gällande elevernas kunskapsutveckling till största delen är lagt på skolans arbetslag. Skolan arbetar på ett medvetet sätt med särskilt stöd och anpassar undervisningen efter elevernas behov. Särskilt stöd ges företrädesvis i matematik och engelska och i viss utsträckning i svenska, samhällsorienterade och naturorienterade ämnen. I skolans övriga ämnen saknas rutiner för att avgöra om det finns elever i behov av särskilt stöd. Inte heller genomförs någon utvärdering av de stödåtgärder som sätts in. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta fram rutiner för att kunna identifiera barn i behov av särskilt stöd även i skolans övriga ämnen, samt sätta in stöd där behov föreligger. Vidare bör skolans utvärdering av det stöd som ges förbättras.

I skolan finns tre arbetslag där rektorn är ansvarig för elevvården i två dessa och den biträdande rektorn är ansvarig för elevvården i det tredje arbetslaget. Konferenserna protokollförs. Inspektörerna vill göra skolans ledning uppmärksam på att rektorn ska ingå som ledamot i elevvårdskonferenserna. I Värgårdsskolan är detta ansvar delvis delegerat till biträdande rektor vilket måste åtgärdas.

I Värgårdsskolan finns en särskild undervisningsgrupp. Enligt grundskoleförordningen kan om särskilda skäl finns, ansvarig nämnd besluta om att särskilt stöd ska ges i särskild undervisningsgrupp. Inspektörerna konstaterar att det saknas beslut för placering i särskild undervisningsgrupp. I åtgärdsprogram underskrivet av pedagog, vårdnadshavare och elev anges som åtgärd att eleven ska få undervisning i liten grupp. Detta åtgärdsprogram har rektorn senare tagit del av. Dokumentet kan inte anses utgöra beslut för placering i särskild undervisningsgrupp då rektorn ej heller har delegation på att fatta detta beslut. En samlad bedömning av beslut om placering i särskild undervisningsgrupp görs i kommunrapporten.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Skolans arbete avseende normer och värden i studiemiljö och samvaro i förhållande till det som granskats inom bedömningsområdet fungerar i huvudsak bra. Dock finns behov av åtgärder vad gäller skolans likabehandlingsplan.

Likabehandling

En likabehandlingsplan ska innehålla en specifik redovisning av skolans behov utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för de insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året.

Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som ställs. Planen saknar en åtgärdsbeskrivning för innevarande verksamhetsår över de förebyggande insatser som ska genomföras utifrån verksamhetens behov. Detta måste skolan åtgärda.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Skolan ger i flertalet avseenden tillgång till utbildning av god kvalitet. Följande brist avseende elevernas valmöjligheter föreligger dock enligt inspektörernas bedömning.

Valmöjligheter

I timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Enligt grundskoleförordningen ska som språkval bland annat erbjudas svenska, för elever som i övrigt får undervisning i svenska eller engelska om eleven och vårdnadshavare önskar det. I Värgårdsskolan erbjuds eleverna undervisning i franska, tyska, spanska. Även undervisning i så kallad svengelska förekommer där eleverna läser såväl engelska som svenska, men också matematik. Eleverna upplever att undervisningens innehåll i "svengelska" till stor del överensstämmer med den undervisning som sker vid skolans så kallade stugtid och att tiden ibland används till att arbeta med läxor. Eleverna ges inte möjlighet att få undervisning endast i ämnet svenska alternativt ämnet engelska. Inspektörerna bedömer att språkvalet inte erbjuds enligt författningarna vilket måste åtgärdas.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,

- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Inspektörerna bedömer att området överensstämmer med bedömningspunkterna. Följande förbättringsområde föreligger dock enligt inspektörernas bedömning.

Personalens utbildning

Kommunen är skyldig att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Enligt uppgifter från rektorn är det innevarande läsår 33 procent av skolans personal som inte har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Inspektörerna konstaterar att lärarna endast till viss del har utbildning för den undervisning de bedriver. Detta bör förbättras för att ge eleverna så goda förutsättningar som möjligt att nå målen.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Området genomförs så att styrdokumentens mål och krav för det område som granskats i huvudsak uppfylls. Inspektörerna bedömer att området är av god kvalitet, med undantag av nedanstående.

Rektorns ansvar för uppföljning av skolans resultat

Det är rektorns ansvar att se till att uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt och systematiskt så att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationellt fastställda målen.

Uppföljning på skolan sker genom lärares sammanställning av resultat från de egna undervisningsgrupperna. Skolans betygsresultat och resultat på de nationella proven är kända och diskuteras i ämneslag och till viss del i arbetslag. Skillnader i resultaten på de nationella ämnesproven i förhållande till slutbetyg i årskurs 9 är uppmärksammade och kan av vissa lärare förklaras. Den uppföljning som skett är dock begränsad till skolans resultat i de nationella ämnesproven för 2006 och 2007 samt slutbetygen i årskurs 9 under motsvarande år. Uppföljning av skolans resultat i samtliga ämnen samt en analys utifrån dessa resultat av undervisningens betydelse för elevernas resultat förekommer endast i liten utsträckning. Ej heller sker någon dokumenterad utvärdering av resultaten i den obligatoriska särskolan på skolenivå. Inspektörerna bedömer att rektorn inte tar ett tillräckligt ansvar för uppföljning av skolans resultat i samtliga ämnen och verksamheter så att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Rektors beslutsfattande

För att kunna ta det ansvar och fatta de beslut som ankommer på rektor är det viktigt att rektor har insikt i de förordningar som styr verksamheten

Rektor fattar vissa beslut som inte är i överensstämmelse med författningarna. Detta gäller bland annat beslut om placering i särskild undervisningsgrupp, erbjudande av språkval samt rektors deltagande i elevvårdskonferens. Se vidare under respektive avsnitt i rapporten.

3.4 Kvalitetsarbete**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området kvalitetsarbete där såväl kvalitetsarbete som kvalitetsredovisning ingår är av mindre god kvalitet. Detta är en sammanvägd bedömning och grundar sig på kvalitetsredovisningens brister men även på att kvalitetsarbetet i vissa avseenden

bör förbättras.

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitetsarbete innebär att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot nationella mål, att utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse, att analysera dessa resultat för att utifrån analysen vidta lämpliga åtgärder samt utvärdera insatta åtgärder.

I Värgårdsskolan sker till viss del systematiska uppföljningar av verksamheten. Uppföljning av elevernas kunskaper på skolnivå utgörs av betygsresultat. Gemensam diskussion och analys av skolans resultat i samtliga ämnen som leder till förbättringar av undervisningens kvalitet saknas dock. Rektorn har som tidigare beskrivits analyserat skolans betygsresultat för läsåret 05/06 samt skolans resultat i de nationella ämnesproven för 2007. Resultaten i de nationella ämnesproven har diskuterats i personalgruppen och bakomliggande orsaker och planerade åtgärder beskrivs i analyserna. I kommunens skolplan anger huvudmannen fyra områden som skolorna särskilt ska utveckla. Dessa områden återfinns i skolans lokala arbetsplan samt i skolans utvecklingsplan med beskrivning av hur skolan planerar att arbeta med detta. Utvecklingsplanen ses som styrande för skolans utvecklingsarbete och utgör en grund för skolans kvalitetsredovisning.

Trots rektorns goda insatser gällande skolans kvalitetsarbete uppfattar inspektörerna att arbetet inte på ett tillfredsställande sätt fått genomslag samt att all personal inte är delaktig i det pågående utvecklingsarbetet. Inspektörerna ser ett behov av en skolgemensam övergripande diskussion och reflektion kring de insatta åtgärdernas resultat. Viktiga förutsättningar för att skolan kontinuerligt utvecklas kvalitativt är den dagliga pedagogiska ledningen och lärarnas professionalism samt att undervisningsmål, arbetsformer, resultat och måluppfyllelse kontinuerligt följs upp, utvärderas och ifrågasätts. Inspektörerna bedömer att kvalitetsarbetet bör förbättras så att skolans resultat och måluppfyllelse på ett mer övergripande sätt analyseras för att utifrån analysen vidta lämpliga åtgärder samt utvärdera de insatta åtgärderna.

Kvalitetsredovisning

En skolas kvalitetsredovisning ska enligt författningarna redovisa verksamheternas förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse. Den ska också innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Enligt förordningen ska kvalitetsredovisningen utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna har tagit del av kvalitetsredovisningen för läsåret 05/06 för Värgårdsskolan. Till viss del motsvarar kvalitetsredovisningen förordningens krav. De områden som kvalitetsredovisningen omfattar innehåller både analys och bedömning av resultat samt åtgärder för utveckling. Dock begränsas området ämnesresultat till resultat i enbart svenska, matematik och engelska. Vidare synliggörs inte i redovisningen verksamheten i obligatoriska särskolan. Av intervjuerna framkom att elever och vårdnadshavare inte medverkat vid upprättandet av eller givits möjlighet att delta i arbete med kvalitetsredovisningen på sätt som bestämmelserna förutsätter. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte i alla avseenden

16 (16)

uppfyller kraven i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.
Detta måste åtgärdas.

Datum

2008-05-30

Ort

Linköping

Sara Westlund

Johan Nilsson